

Економіка

УДК 65.01: 658

Ярмус Степан Станіславович

аспірант

Львівського університету бізнесу та права

Yarmus Stepan

Postgraduate Student of the

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0000-0002-3388-6413

Ярмус Тарас Богданович

директор

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕРРАЗЕМ»

Yarmus Taras

Director

«TERRAZEM» Limited Liability Company

ORCID: 0009-0001-5419-8329

Далик Володимир Петрович

кандидат економічних наук, доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

Dalyk Volodymyr

PhD in Economics, Associate Professor

Lviv Polytechnic National University

ORCID: 0000-0003-0004-2270

Мрихіна Олександра Борисівна

доктор економічних наук, професор

Національний університет «Львівська політехніка»

Mrykhina Oleksandra

D. Sc. (Economics), Professor

Lviv Polytechnic National University

ORCID: 0000-0002-0567-2995

Шоробура Остап Ігорович

аспірант

Львівського університету бізнесу та права

Shorobura Ostar

Postgraduate Student of the

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0009-0008-0867-6757

Паськів Володимир Володимирович

аспірант

Львівського університету бізнесу та права

Paskiv Volodymyr

Postgraduate Student of the

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0009-0008-2995-4840

СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

SYSTEM FOR MONITORING THE INNOVATIVE DEVELOPMENT

OF THE BUSINESS STRUCTURE

Анотація. Метою статті є дослідити особливості системи моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структур. Встановлено, що управління інноваційним розвитком включає планування, організацію, мотивацію, координацію, регулювання та оцінку інноваційного процесу та

результатів його впровадження у бізнес-структурах. З'ясовано, що під інноваційним розвитком бізнес-структури слід розуміти розробку та подальший розвиток інноваційних продуктів і технологій, а також цілеспрямоване дослідження та розвиток конкретних компетенцій на основі навчання сприйнятливості бізнес-структури до інноваційних змін через різні види впровадження інновацій. Визначено, що моніторинг бізнес-структури є ефективним інструментом внутрішнього контролю бізнес-структури і може значно покращити роботу бізнес-структури. З'ясовано, що система аналітичних засобів контролю інноваційного розвитку має включати дві складові: 1) аналіз – система показників інноваційного розвитку бізнес-структур; 2) бухгалтерський облік – система інструментів обліку інноваційного розвитку, яка повинна забезпечити систему аналізу необхідними обліковими даними. Визначено, що визначальним елементом здатності бізнес-структури здійснювати інноваційну діяльність є її інноваційний потенціал, який являє собою сукупність чинників, необхідних для вирішення конкретних виробничих проблем і відображає готовність бізнес-структури до їх вирішення. З'ясовано, що система моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структури – це інформаційно-аналітична система, яка забезпечує процес управління інноваційним розвитком бізнес-структури своєчасним якісним та кількісним змістом даних для регулювання та корекції організації інноваційної діяльності та ефективного управління поточним рівнем інноваційної діяльності. Встановлено, що інноваційний розвиток бізнес-структури має забезпечуватися ефективним комплексним використанням усіх складових, але сьогодні інтелектуальна складова інноваційного розвитку бізнес-структури стає важливішою за матеріальну.

Ключові слова: підприємство, бізнес-процеси, інноваційний розвиток, бізнес-структура, моніторинг.

Summary. *The purpose of the article is to investigate the peculiarities of the system for monitoring the innovative development of business structures. It was established that the management of innovative development includes planning, organization, motivation, coordination, regulation and evaluation of the innovation process and the results of its implementation in business structures. It was found that the innovative development of the business structure should be understood as the development and further development of innovative products and technologies, as well as targeted research and development of specific competencies based on training the susceptibility of the business structure to innovative changes through various types of innovation implementation. It was determined that the monitoring of the business structure is an effective tool of internal control of the business structure and can significantly improve the operation of the business structure. It was found that the system of analytical means of controlling innovative development should include two components: 1) analysis - a system of indicators of innovative development of business structures; 2) accounting - a system of accounting tools for innovative development, which should provide the analysis system with the necessary accounting data. It was determined that the determining element of the business structure's ability to carry out innovative activities is its innovation potential, which is a set of factors necessary to solve specific production problems and reflects the readiness of the business structure to solve them. It was found that the system for monitoring the innovative development of the business structure is an information and analytical system that provides the process of managing the innovative development of the business structure with timely qualitative and quantitative content of data for regulation and correction of the organization of innovative activities and effective management of the current level of innovative activities. It was established that the innovative development of the business structure should be ensured by the effective integrated use of all components, but today the intellectual component of the*

innovative development of the business structure is becoming more important than the material one.

Key words: *enterprise, business processes, innovative development, business structure, monitoring.*

Постановка проблеми. Інноваційний розвиток є результатом орієнтації, спрямованої на забезпечення короткострокової стабільності окремих бізнес-структур та економіки в цілому, запобігання руйнівним кризам, своєчасне відновлення позитивних тенденцій економічного зростання шляхом впровадження нових продуктів і послуг, а також інновації організаційного, технологічного та маркетингового характеру. З іншого боку, інноваційний розвиток бізнес-структур є невід'ємною частиною економіки країни, де створені умови для стабільного та довгострокового розвитку бізнес-структур. Тому в сучасних умовах глобалізації ринків капіталу моніторинг інноваційного розвитку бізнес-структур можна розглядати як процес, який постійно знаходить умови для найкращого використання ресурсів у глобальному масштабі.

Для досягнення мети забезпечення сталого розвитку бізнес-структур моніторинг повинен враховувати спосіб розподілу інноваційних процесів між різними бізнес-структурами. Тому фундаментальні дослідження, які ще перебувають у зародковому стані, майже завжди є прерогативою наукових лабораторій, науково-дослідних інститутів та університетів, а інноваційна діяльність бізнес-структур часто обмежується виробництвом і реалізацією інноваційної продукції. Слід підкреслити, що держава відіграє важливу, а часом і вирішальну роль у забезпеченні інноваційного розвитку бізнес-структур. Це можна пояснити небажанням бізнес-структур фінансувати фундаментальні дослідження через високу вартість і невизначеність результатів. Таким чином, моніторинг інноваційного розвитку бізнес-структур включає національну інноваційну політику, а

також моніторинг стану екосистеми інноваційного підприємництва на регіональному та галузевому рівнях. У той же час, передача технологій від розробників до виробників через процедури захисту інтелектуальної власності також є частиною інноваційного процесу і тому підлягає моніторингу та аналізу інноваційного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань формування системи моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структур займаються такі науковці та практики: Л. Волощук [1; 2], В. Гурова [3], Є. Діденко [4], А. Дунська [5], О. Єфремов [6], Н. Кащена [7], Т. Лепейко [8], П. Перерва [9], О. Смігунова [10], І. Ткаченко [11], М. Ткаченко [12] та інші. Поряд з тим, враховуючи думку фахівців у цьому напрямі і результати аналізу літератури [13–33], необхідно також зауважити, що сьогодні дослідження у контексті вивчення особливостей системи моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структур є вкрай важливими, доцільними і актуальними.

Мета статті. Метою статті є дослідити особливості системи моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структур.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційне забезпечення процесу управління інноваційним процесом є важливою складовою, яка визначає доцільність і своєчасність отримання достовірних даних про поточний фінансово-економічний стан бізнес-структури та її подальші перспективи розвитку з урахуванням зовнішніх впливів. В умовах нестабільності світового та національного економічного середовища необхідним є отримання та раціональне використання цієї інформації для прийняття доцільних та ефективних управлінських рішень в інноваційних сферах господарської діяльності.

Інноваційний розвиток можна визначити як свідому практику, спрямовану на покращення стану систем організації. Йдеться про використання та подальший розвиток інноваційного потенціалу бізнес-

структур, що призводить до низки змін і появи прогресивних нових можливостей. Метою природи було досягнення бажаного економічного результату в конкурентній боротьбі та забезпечення економічно безпечних умов розвитку. Саме управління інноваційним розвитком включає планування, організацію, мотивацію, координацію, регулювання та оцінку інноваційного процесу та результатів його впровадження у бізнес-структурах. Метою є не тільки впровадження передових пристроїв і технологій, а й впровадження організаційних, кадрових, продуктових і ресурсних інновацій, які забезпечують довгострокову конкурентну перевагу в рамках підвищення ефективності діяльності [4].

Під інноваційним розвитком бізнес-структури слід розуміти розробку та подальший розвиток інноваційних продуктів і технологій, а також цілеспрямоване дослідження та розвиток конкретних компетенцій на основі навчання сприйнятливості бізнес-структури до інноваційних змін через різні види впровадження інновацій. Управління інноваційним розвитком бізнес-структури включає процес впровадження та використання нових пристроїв, технологій, управлінських, організаційних та інших видів інновацій, спрямованих на збереження, підтримку та посилення конкурентоспроможності бізнес-структури, що здійснюється за допомогою координації, організації, регулювання інноваційних процесів та інноваційної діяльності бізнес-структури. Таким чином, модель управління інноваційним розвитком бізнес-структури базується на цілісній та систематичній оцінці результатів, моделей використання та розвитку інноваційного потенціалу та орієнтована на підвищення конкурентоспроможності бізнес-структури.

За своєю стратегічною суттю процес інноваційного розвитку включає такі фундаментальні фази: виявлення проблем у розвитку інновацій і формулювання необхідних змін, розробка стратегій вирішення проблем і безпосередня реалізація в рамках корпоративного управління.

Цей підхід має на меті дати можливість бізнес-структурам реалізувати триетапну модель для досягнення своїх цілей. Він включає комплексне впровадження об'єктивно необхідних інновацій як інструменту поступального розвитку, формування конкурентних позицій та розвитку інноваційного потенціалу учасників ринку, а також забезпечення інноваційної безпеки в стратегічному контексті.

Аналіз зовнішнього середовища та розробка інноваційної поведінки є першими кроками у визначенні стратегії інноваційного розвитку бізнес-структур. Аналіз зовнішнього середовища є основою процесу стратегічного планування. Аналіз, прогнозування та моніторинг зовнішнього середовища є основою для побудови моделі стратегії, яка містить групи взаємопов'язаних кроків. Цей крок має на меті визначити можливості та ризики в макро- та мікроекономічному середовищі бізнес-структури [6].

Одним із завдань розвитку інновацій є створення достатніх джерел фінансування для довгострокової та поточної діяльності та підтримання платоспроможності бізнес-структури. Для вирішення цих питань в економічній теорії та практиці господарювання розроблено методи оцінки фінансової стійкості бізнес-структури, які характеризують здатність бізнес-структури спрямовувати на виробничий процес не довгострокові активи чи оборотні кошти, а власні оборотні кошти чи капітал, довгострокові та короткострокові позики. Одним із основних завдань є визначення наявності коштів і витрат за рахунок власних і позикових коштів, а також співвідношення власних і позикових коштів. Шляхом подальшого розвитку існуючих методів і включення їх до аналізу витрат, пов'язаних із розробкою та впровадженням нових або вдосконалених технологій, можна відповісти на питання, чи не призведе виділення коштів для великих інноваційних проєктів до проблем. З цією метою при оцінці достатності наявних і необхідних засобів для забезпечення виробничо-

господарської діяльності доцільно включати в аналіз витрат потребу в інноваціях, необхідних для впровадження в господарський цикл нових або вдосконалених технологій. Аналіз інноваційного потенціалу можна розглядати як завершальний крок у плануванні стратегії інноваційного розвитку [6].

Моніторинг бізнес-структури є ефективним інструментом внутрішнього контролю бізнес-структури і може значно покращити роботу бізнес-структури. Проте сучасні методи моніторингу, які розглядаються в науці та використовуються в практиці господарювання, є спеціалізованими. Тобто ефективність можна оцінити тільки за окремим напрямком діяльності бізнес-структури. Завдяки розробці та використанню інтегрованих систем моніторингу можна гармонізувати всі аспекти господарської діяльності та підвищити конкурентоспроможність [9].

Управління інноваційними розробками у бізнес-структурі повинно керуватися встановленими цілями і здійснюватися шляхом моніторингу поточних показників і виявлення відхилень між заданими значеннями, які повинні фіксуватися за показниками комерційно-виробничої діяльності. Відхилення – це інформація, яка служить основою для аналізу здатності бізнес-структури виконувати свої обов'язки [10].

Система аналітичних засобів контролю інноваційного розвитку має включати дві складові: 1) аналіз – система показників інноваційного розвитку бізнес-структур; 2) бухгалтерський облік – система інструментів обліку інноваційного розвитку, яка повинна забезпечити систему аналізу необхідними обліковими даними. До найважливіших інструментів аналізу управління інноваційним розвитком бізнес-структури слід віднести відповідні системи індикаторів та показники для аналізу інноваційного розвитку, а також систематичні рекомендації щодо їх застосування. Основними інструментами обліку в процесі управління та розвитку є: 1) облікові регістри; 2) бухгалтерські плани в синтетичному та аналітичному

обліку, особливо в управлінському; 3) облікова політика; 4) фінансова, статистична та управлінська звітність [2].

Слід зазначити, що необхідність використання систем спостереження в сучасній економіці змінює концепцію аналізу, методологію, функції та сам метод. Структурована система аналізу розроблена з точки зору менеджменту та понять (суб'єктів і об'єктів, принципів, методів, структур, функцій, організації та змісту роботи, умов, методів і процедур реалізації).

Неможливо сформуванню інноваційний механізм розвитку бізнес-структур без урахування масштабів інноваційної діяльності конкретних бізнес-структур. Тип інноваційного розвитку та масштаби інноваційної діяльності бізнес-структури певною мірою визначають здатність бізнес-структури не тільки сприймати інноваційні зміни ззовні, а й створювати їх.

Визначальним елементом здатності бізнес-структури здійснювати інноваційну діяльність є її інноваційний потенціал, який являє собою сукупність чинників, необхідних для вирішення конкретних виробничих проблем і відображає готовність бізнес-структури до їх вирішення. Розвиток усіх виробничо-господарських зв'язків бізнес-структури досягається шляхом розвитку її інноваційного потенціалу. Розвиток бізнес-структури має стратегічний характер, оскільки розглядається як реакція на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища. Стан інноваційного потенціалу бізнес-структури безпосередньо впливає на характеристики механізму інноваційного розвитку бізнес-структури, що є важливою передумовою ефективного управління інноваційною діяльністю бізнес-структури [5].

Система моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структури – це інформаційно-аналітична система, яка забезпечує процес управління інноваційним розвитком бізнес-структури своєчасним якісним та кількісним змістом даних для регулювання та корекції організації інноваційної діяльності та ефективного управління поточним рівнем

інноваційної діяльності. Система моніторингу складається з ряду взаємопов'язаних елементів: предметів і завдань, цілей і програм, параметрів і критеріїв оцінювання.

Метою системи моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структури є аналіз показників інноваційної діяльності бізнес-структури та виявлення сприятливих і негативних чинників, тобто можливості досягнення стратегічних цілей [12].

Цілі інноваційного розвитку визначають цільові показники. За результатами оцінки поточного стану процесу інноваційного розвитку процес продовжуватиметься в штатному режимі, якщо знайдено збіг цілей, і навпаки, здійснюватиметься процес результативної діагностики управління інноваційним розвитком. На наступному етапі, якщо результати позитивні, процес управляється звичайним способом, у протилежному випадку перехід до фази моніторингу відбувається на інформаційно-аналітичній основі. Після прийняття управлінського рішення відбувається перехід до оцінки працездатності бізнес-структури, яка досягається з урахуванням управлінського рішення.

У період інноваційного розвитку бізнес-структурам необхідно інвестувати в майбутнє, але це обмежує поточний потенціал економічного зростання через зменшення оборотного капіталу та призводить до зниження рентабельності (прибутковості) через збільшення заборгованості. У цьому контексті необхідно реалізувати принцип збалансованості поточної діяльності зі стратегічним інноваційним розвитком.

Інноваційний розвиток набуває специфічних характеристик, властивих самому економічному розвитку, які необхідно враховувати при реальному та практичному плануванні як процесу кількісних та якісних перетворень, що відбуваються в усьому світі у виробництві та споживанні товарів і послуг у часовому та просторовому вимірах. Інновації є

найважливішим засобом забезпечення економічного зростання, конкурентоспроможності та фінансової стабільності будь-якої бізнес-структури.

Інноваційні розробки в бізнес-структурах виявилися дуже складними, і тому ними важко керувати. Тому необхідно подумати про створення системи управління інноваційним розвитком та створення системи забезпечення її управлінських функцій, особливо функцій обліку, аналізу та контролю, шляхом декомпозиції інноваційного розвитку на складові [1].

Інноваційний розвиток бізнес-структури має забезпечуватися ефективним комплексним використанням усіх складових, але сьогодні інтелектуальна складова інноваційного розвитку бізнес-структури стає важливішою за матеріальну. Важливою передумовою розвитку інновацій є раціональне проєктування та ефективне використання інтелектуальних чинників інноваційної діяльності.

Діагностування результатів впровадження управління процесом інноваційного розвитку забезпечує відповідність результатів очікуваним показникам. Процедура оцінки результатів управління реалізацією процесу інноваційного розвитку полягає у визначенні цільових показників та відхилень від показників і прогнозних показників. Проєктування управлінських рішень має бути підпорядковане досягненню цільових критеріїв розвитку інновацій [12].

Механізмом аналізу інноваційних розробок бізнес-структури через систему взаємопов'язаних і взаємозалежних організаційно-економічних, технологічних і методичних аспектів (принципів, підходів, методів, інструментів, показників), що забезпечують виконання наміченої аналітичної функції, є набір правил, конкретні заходи та процедури для оцінки потенційної освітньої та інноваційної діяльності та рівнів розвитку. Явну оцінку рівня інноваційності бізнес-структури у звітному році у

порівнянні з базовим критерієм доцільно проводити за критеріями прибутку. Отже, за першим критерієм є показником зростання інноваційного прибутку, який визначається відношенням приросту операційного прибутку за рахунок здійснення інноваційної діяльності до загального приросту, вираженого у відсотках [7].

Від ступеня ефективності підсистем інформаційної, логістичної та моніторингової підтримки залежить прискорення інноваційної діяльності для досягнення стратегічних цілей та рівень результатів фінансово-економічних та інноваційних процесів бізнес-структури в цілому.

Розвиток підсистем інформаційно-моніторингового забезпечення бізнес-структури, особливо інноваційної діяльності, є досить складним процесом і функціональні можливості розроблених підсистем потребують постійного вдосконалення з урахуванням розвитку сучасних інформаційних технологій. Завданням підсистеми моніторингового забезпечення стратегічного управління інноваційним розвитком є контроль технічних параметрів інноваційних проєктів та оцінка узгодженості досягнутих і запланованих результатів на практиці. Цій діяльності передують визначення цілей, стратегії, характеристика інноваційного продукту та надання достатньої інформації про етапи розробки та впровадження інновації. У рамках окремого інноваційного проєкту моніторинг складається з впровадження, моніторингу споживання ресурсів, виявлення відхилень і визначення рівня, на якому буде досягнуто запланований ефект від інновації [11].

Система моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структури дозволяє не тільки коригувати визначені цілі, а й визначати ступінь впливу чинників, що забезпечують їх реалізацію та формують подальші коригувальні ефекти. Оскільки бізнес-структури мають характеристики, які змінюються з часом, вивчення залежності результатів їх діяльності від часу є важливим інструментом для аналізу ситуації в бізнес-структурах [8].

Методи та інструменти моніторингу створення інновацій у пошуках оптимального поєднання використовуваних ресурсів базуються на методах аналізу зовнішніх та внутрішніх чинників, що впливають на потреби та бізнес-структури з метою впровадження інновацій, покращення умов праці.

Основою методу послідовного аналізу результатів моніторингу інноваційного розвитку є багатоетапний процес прийняття рішень щодо вибору різноманітних регуляторних впливів. По-перше, стан інноваційного розвитку оцінюється за допомогою економічного моделювання на основі статистичної інформації. Тобто чи відповідає темп вимогам економічного розвитку бізнес-структури та показникам інноваційної програми. Якщо це неможливо визначити, то моніторинг продовжується з неповною вихідною інформацією та отримується додаткова інформація на основі моделювання економічних процесів з використанням додаткових економічних показників, математичних методів та засобів. На цьому етапі на додаток до кількісних даних враховується якісна інформація про інноваційні розробки [3].

Висновки. Таким чином, проведені дослідження дозволило виділити особливості системи моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структур. Визначено сутність інноваційного розвитку бізнес-структури. Встановлено, що моніторинг бізнес-структури є ефективним інструментом внутрішнього контролю бізнес-структури і може значно покращити роботу бізнес-структури. З'ясовано, що система моніторингу інноваційного розвитку бізнес-структури є інформаційно-аналітичною системою, яка забезпечує процес управління інноваційним розвитком бізнес-структури своєчасним якісним та кількісним змістом даних для регулювання та корекції організації інноваційної діяльності та ефективного управління поточним рівнем інноваційної діяльності.

Література

1. Волощук Л. О., Кірсанова В. В., Філіппова С. В. *Аналітичні інструменти управління інноваційним розвитком промислового підприємства*: монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. 180 с.
2. Волощук Л. О. Принципові засади формування системи індикаторів інноваційного розвитку промислового підприємства // *Бізнес Інформ*. 2014. № 12. С. 163–168.
3. Гурова В. О. Система моніторингу управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства // *Вісник Донецького національного університету. Серія В. Економіка і право*. 2010. № 2. С. 71–77.
4. Діденко Є. О., Моторна Ю. С. Процес інноваційного розвитку підприємства та його особливості // *Ефективна економіка*. 2019. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/15269> (дата звернення: 05.07.2023).
5. Дунська А. Р. Передумови формування інноваційного механізму розвитку промислових підприємств // *Бізнес Інформ*. № 11. С. 63–67.
6. Єфремов О. С. Особливості стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств // *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 2. С. 69–73.
7. Кащена Н. Б., Чміль Є. Л. Теоретико-методичні засади аналізу інноваційного розвитку підприємства // *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 43. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/12657> (дата звернення: 05.07.2023).
8. Лепейко Т. І., Баланович А. М. Прогнозування сучасних ринкових тенденцій у контексті обґрунтування стратегії розвитку підприємства // *Економіка розвитку*. 2017. № 4. С. 49–59.
9. Перерва П. Г., Гладенко І. В., Косенко О. П. Обґрунтування зовнішніх та внутрішніх чинників моніторингу інноваційного розвитку

- підприємства // *Вісник НТУ «ХПІ». «Технічний прогрес і ефективність виробництва»*. 2008. № 1–1. С. 53–58.
10. Смігунова О. В., Дудник О. В., Міненко С. І. Детермінанти ефективного управління інноваційним розвитком підприємств // *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2021. № 11(3). С. 47–55. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-11-7728>
  11. Ткаченко І. С., Шарко В. В., Загородня Т. П. Ентропійна оцінка системності інноваційного розвитку підприємства // *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 2, т. 1. С. 44–52.
  12. Ткаченко М. О. Методичний підхід до формування системи моніторингу інноваційної активності промислового підприємства // *Науковий вісник Ужгородського університету: зб. наук. пр. Сер.: Економіка*. Ужгород: УжНУ, 2014. № 2 (43). С. 47–52.
  13. Князь С. В., Скриньковський Р. М., Коновалюк І. В., Русин-Гриник Р. Р. Вибір джерел отримання інформації і методів моніторингу діяльності бізнес-структури // *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. № 6. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-6-8029>
  14. Князь С. В., Скриньковський Р. М., Русин-Гриник Р. Р., Коновалюк І. В. Оцінювання та аналізування чинників, які впливають на формування системи моніторингу діяльності бізнес-структур // *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. № 7. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-7-8037>
  15. Князь С. В., Скриньковський Р. М., Русин-Гриник Р. Р., Коновалюк І. В., Павленчик Н. Ф. Визначення цілей системи моніторингу діяльності бізнес-структури // *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. № 5. doi:

<https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-5-8007>

16. Крамар О. М. *Підвищення ефективності функціонування будівельних підприємств на засадах удосконалення системи управління персоналом*: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04 / Львівський університет бізнесу та права. Львів, 2020. 20 с.
17. Скриньковський Р. М. Система діагностики виробничої діяльності підприємства з урахуванням науково-технічного та інноваційного розвитку // *Економіка та держава*. 2015. № 5. С. 51–53.
18. Скриньковський Р. М. Система діагностики інноваційної діяльності підприємства: концепція та інструментарій // *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2014. Вип. 2. С. 705–708.
19. Скриньковський Р. М., Клювак О. В. Діагностика рівня готовності підприємства до здійснення інноваційної стратегії // *Бізнес Інформ*. 2016. № 7. С. 96–101.
20. Скриньковський Р. М., Князь С. В., Русин-Гриник Р. Р., Коновалюк І. В. Діяльність бізнес-структур як об'єкт моніторингу // *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. № 8. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-8-8072>
21. Скриньковський Р. М., Князь С. В., Цюх С. І., Русин-Гриник Р. Р., Коновалюк І. В., Старченко А. Ю. Регулювання системи управління економічною безпекою бізнес-структур // *Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»*. 2022. № 5. doi: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2022-5-8135>
22. Скриньковський Р. М., Павловські Г. Діагностика в системі менеджменту підприємства // *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 199–205.
23. Скриньковський Р. М., Павловські Г., Костюк Н. Р., Коропецький О. О. Діагностика факторів інноваційного розвитку підприємства // *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 250–257.

24. Щебель А. І. *Управління потенціалом підприємства в системі координат організаційного розвитку*: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04 / Львівський університет бізнесу та права. Львів, 2020. 20 с.
25. Pavlenchuk N., Pavlenchuk A., Skrynkovskyy R., Tsyuh S. The influence of management creativity on the optimality of management decisions over time: An innovative aspect // *Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR)*. 2023. Vol. 10, No. 3. P. 498–514. doi: <https://doi.org/10.15549/jeecar.v10i3.1318>
26. Pawlowski G., Skrynkovskyy R., Shpak O., Vizniak Y. Development of the Model of the System of Managerial Diagnostics of the Enterprise on the Basis of Improvement of Diagnostic Purposes // *Path of Science*. 2017. Vol. 3, No. 11. P. 4010–4020. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.28-9>
27. Popova N., Kataiev A., Nevertii A., Kryvoruchko O., Skrynkovskyy R. Marketing Aspects of Innovative Development of Business Organizations in the Sphere of Production, Trade, Transport, and Logistics in VUCA Conditions // *Studies of Applied Economics*. 2021. № 38(4). doi: <https://doi.org/10.25115/eea.v38i4.3962>
28. Skrynkovskyy R. M., Sopilnyk L. I., Tsyuh S. I. Improving the Enterprise Development Model: New Solutions Based on the Principles of Management, Marketing and Economic Diagnosis // *Business Inform.* 2020. № 4. P. 191–199. doi: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-191-199>
29. Skrynkovskyy R., Pavlenchuk N., Tsyuh S., Zanevskyy I., Pavlenchuk A. Economic-mathematical model of enterprise profit maximization in the system of sustainable development values // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. № 8(4). P. 188–214. doi: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.04.09>
30. Skrynkovskyy R., Pawlowski G., Sytar L. Development of Tools for

- Ensuring the Quality of Labor Potential of Industrial Enterprises // *Path of Science*. 2017. Vol. 3, No. 9. P. 3009–3018. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.26-8>
31. Skrynkovskyy R., Tyrkalo Y. Entrepreneurial Risks: Nature, Types, Assessment Methods and Ways to Reduce Them // *Path of Science*. 2021. Vol. 7, No. 12. P. 2015–2023. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.77-11>
32. Sumets A., Kniaz S., Heorhiadi N., Skrynkovskyy R., Matsuk V. Methodological toolkit for assessing the level of stability of agricultural enterprises // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. № 8(1). P. 235–255. doi: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.01.12>
33. Sumets A., Serbov M., Skrynkovskyy R., Faldyna V., Satusheva K. Analysis of influencing factors on the development of agricultural enterprises based on e-commerce technologies // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2020. № 6(4). P. 211–231. doi: <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.11>

References

1. Voloshchuk L. O., Kirsanova V. V., Filyppova S. V. *Analitichni instrumenty upravlinnia innovatsiinym rozvytkom promyslovoho pidpriemstva*: monohrafiia. Odesa: FOP Bondarenko M.O., 2015. 180 s.
2. Voloshchuk L. O. Pryntsypovi zasady formuvannia systemy indykatoriv innovatsiinoho rozvytku promyslovoho pidpriemstva // *Biznes Inform.* 2014. № 12. S. 163–168.
3. Hurova V. O. Systema monitorynhu upravlinnia innovatsiino-investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstva // *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu. Serii V. Ekonomika i pravo*. 2010. № 2. S. 71–77.
4. Didenko Y. O., Motorna Y. S. Protses innovatsiinoho rozvytku

- pidprijemstva ta yoho osoblyvosti // *Efektivna ekonomika*. 2019. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/15269> (date of access: 05.07.2023).
5. Dunska A. R. Peredumovy formuvannia innovatsiinoho mekhanizmu rozvytku promyslovykh pidprijemstv // *Biznes Inform.* № 11. S. 63–67.
  6. Yefremov O. S. Osoblyvosti stratehichnogo planuvannia innovatsiinoho rozvytku pidprijemstv // *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu*. 2009. № 2. S. 69–73.
  7. Kashchena N. B., Chmil Y. L. Teoretyko-metodychni zasady analizu innovatsiinoho rozvytku pidprijemstva // *Ekonomika ta suspilstvo*. 2022. Vyp. 43. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/12657> (date of access: 05.07.2023).
  8. Lepeiko T. I., Balanovych A. M. Prohnozuvannia suchasnykh rynkovykh tendentsii u konteksti obgruntuvannia stratehii rozvytku pidprijemstva // *Ekonomika rozvytku*. 2017. № 4. S. 49–59.
  9. Pererva P. H., Hladenko I. V., Kosenko O. P. Obgruntuvannia zovnishnikh ta vnutrishnikh chynnykiv monitorynhu innovatsiinoho rozvytku pidprijemstva // *Visnyk NTU «KhPI». «Tekhnichni prohres i efektyvnist vyrobnytstva»*. 2008. № 1–1. S. 53–58.
  10. Smihunova O. V., Dudnyk O. V., Minenko S. I. Determinanty efektyvnoho upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidprijemstv // *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Ekonomichni nauky»*. 2021. № 11(3). S. 47–55. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-11-7728>
  11. Tkachenko I. S., Sharko V. V., Zahorodnia T. P. Entropiina otsinka systemnosti innovatsiinoho rozvytku pidprijemstva // *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu. Ekonomichni nauky*. 2022. № 2, t. 1. S. 44–52.
  12. Tkachenko M. O. Metodychni pidkhid do formuvannia systemy monitorynhu innovatsiinoi aktyvnosti promyslovoho pidprijemstva //

- Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu: zb. nauk. pr. Ser.: Ekonomika*. Uzhhorod: UzhNU, 2014. № 2 (43). S. 47–52.
13. Kniaz S. V., Skrynkovskyy R. M., Konovalyuk I. V., Rusyn-Hrynyk R. R. Vybir dzherel otrymannia informatsii i metodiv monitorynhu diialnosti biznes-struktury // *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Ekonomichni nauky»*. 2022. № 6. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-6-8029>
  14. Kniaz S. V., Skrynkovskyy R. M., Rusyn-Hrynyk R. R., Konovalyuk I. V. Otsiniuvannia ta analizuvannia chynnykiv, yaki vplyvaiut na formuvannia systemy monitorynhu diialnosti biznes-struktur // *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Ekonomichni nauky»*. 2022. № 7. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-7-8037>
  15. Kniaz S. V., Skrynkovskyy R. M., Rusyn-Hrynyk R. R., Konovalyuk I. V., Pavlenchyk N. F. Vyznachennia tsilei systemy monitorynhu diialnosti biznes-struktury // *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Ekonomichni nauky»*. 2022. № 5. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-5-8007>
  16. Kramar O. M. *Pidvyshchennia efektyvnosti funktsionuvannia budivelnykh pidpriemstv na zasadakh udoskonalennia systemy upravlinnia personalom*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: spets. 08.00.04 / Lvivskiy universytet biznesu ta prava. Lviv, 2020. 20 s.
  17. Skrynkovskyy R. M. Systema diahnostryky vyrobnychoi diialnosti pidpriemstva z urakhuvanniam naukovo-tekhnichnoho ta innovatsiinoho rozvytku // *Ekonomika ta derzhava*. 2015. № 5. S. 51–53.
  18. Skrynkovskyy R. M. Systema diahnostryky innovatsiinoi diialnosti pidpriemstva: kontseptsiia ta instrumentarii // *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2014. Vyp. 2. S. 705–708.
  19. Skrynkovskyy R. M., Kliuvak O. V. Diahnostryka rivnia hotovnosti pidpriemstva do zdiisnennia innovatsiinoi stratehii // *Biznes Inform.* 2016.

№ 7. S. 96–101.

20. Skrynkovskyy R. M., Kniaz S. V., Rusyn-Hrynyk R. R., Konovalyuk I. V. Diialnist biznes-struktur yak obiekt monitorynhu // *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Serii: «Ekonomichni nauky»*. 2022. № 8. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-8-8072>
21. Skrynkovskyy R. M., Kniaz S. V., Tsyuh S. I., Rusyn-Hrynyk R. R., Konovalyuk I. V., Starchenko A. Yu. Rehuliuвання systemy upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu biznes-struktur // *Elektronne naukove vydannia «Publichne administruvannia ta natsionalna bezpeka»*. 2022. № 5. doi: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2022-5-8135>
22. Skrynkovskyy R. M., Pawlowski G. Diahnostyka v systemi menedzhmentu pidpriemstva // *Problemy ekonomiky*. 2016. № 3. S. 199–205.
23. Skrynkovskyy R. M., Pawlowski G., Kostiuk N. R., Koropetskyi O. O. Diahnostyka faktoriv innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva // *Problemy ekonomiky*. 2017. № 1. S. 250–257.
24. Shchebel A. I. *Upravlinnia potentsialom pidpriemstva v systemi koordynat orhanizatsiinoho rozvytku: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: spets. 08.00.04 / Lvivskiy universytet biznesu ta prava*. Lviv, 2020. 20 s.
25. Pavlenchyk N., Pavlenchyk A., Skrynkovskyy R., Tsyuh S. The influence of management creativity on the optimality of management decisions over time: An innovative aspect // *Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR)*. 2023. Vol. 10, No. 3. P. 498–514. doi: <https://doi.org/10.15549/jeecar.v10i3.1318>
26. Pawlowski G., Skrynkovskyy R., Shpak O., Vizniak Y. Development of the Model of the System of Managerial Diagnostics of the Enterprise on the Basis of Improvement of Diagnostic Purposes // *Path of Science*. 2017. Vol. 3, No. 11. P. 4010–4020. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.28-9>
27. Popova N., Kataiev A., Nevertii A., Kryvoruchko O., Skrynkovskyy R. Marketing Aspects of Innovative Development of Business Organizations

- in the Sphere of Production, Trade, Transport, and Logistics in VUCA Conditions // *Studies of Applied Economics*. 2021. № 38(4). doi: <https://doi.org/10.25115/eea.v38i4.3962>
28. Skrynkovskyy R. M., Sopilnyk L. I., Tsyuh S. I. Improving the Enterprise Development Model: New Solutions Based on the Principles of Management, Marketing and Economic Diagnosis // *Business Inform.* 2020. № 4. P. 191–199. doi: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-191-199>
29. Skrynkovskyy R., Pavlenchyk N., Tsyuh S., Zanevskyy I., Pavlenchyk A. Economic-mathematical model of enterprise profit maximization in the system of sustainable development values // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. № 8(4). P. 188–214. doi: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.04.09>
30. Skrynkovskyy R., Pawlowski G., Sytar L. Development of Tools for Ensuring the Quality of Labor Potential of Industrial Enterprises // *Path of Science*. 2017. Vol. 3, No. 9. P. 3009–3018. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.26-8>
31. Skrynkovskyy R., Tyrkalo Y. Entrepreneurial Risks: Nature, Types, Assessment Methods and Ways to Reduce Them // *Path of Science*. 2021. Vol. 7, No. 12. P. 2015–2023. doi: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.77-11>
32. Sumets A., Kniaz S., Heorhiadi N., Skrynkovskyy R., Matsuk V. Methodological toolkit for assessing the level of stability of agricultural enterprises // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. № 8(1). P. 235–255. doi: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.01.12>
33. Sumets A., Serbov M., Skrynkovskyy R., Faldyna V., Satusheva K. Analysis of influencing factors on the development of agricultural enterprises based on e-commerce technologies // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2020. № 6(4). P. 211–231.

doi: <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.11>